ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом КЗ «Бобрицький ліцей»
№ 61 – О від 31.08. 2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

КЗ «БОБРИЦЬКИЙ ЛІЦЕЙ»
БОБРИЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НА 2023 – 2024 Н.Р.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА……..3

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА…….4

РОЗДІЛ І. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ……....12

РОЗДІЛ ІІ. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ……..14

РОЗДІЛ ІІІ. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕРОЗПОДІЛ ГОДИН МІЖ ОБОВ’ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ ПЕВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, ЯКІ МОЖУТЬ ВИВЧАТИСЯ ОКРЕМО ТА/АБО ІНТЕГРОВАНО З ІНШИМИ ПРЕДМЕТАМИ……..…21

РОЗДІЛ ІV. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЗАТВЕРДЖЕНИХ ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ, ЩО МІСТИТЬ ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ……..31

РОЗДІЛ V. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ……41

РОЗДІЛ VI. ІНШІ СКЛАДОВІ, ЩО ВРАХОВУЮТЬ СПЕЦИФІКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ…….47

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма розроблена на основі законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022 р.), державних освітніх стандартів, зразків освітніх навчальних програм, курсів і дисциплін.

Структурно освітня програма є сукупністю освітніх програм різного рівня навчання (початкової, базової середньої та середньої (повної) загальної середньої освіти). У програмі дотримано принципів спадкоємності та наступності, тобто кожна наступна програма рівня освіти базується на попередній.

У свою чергу, програма кожного рівня освіти у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їх реалізації. Таким чином, освітня програма – це сукупність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти та спрямовані на досягнення прогнозованого результату діяльності КЗ «Бобрицький ліцей».

Освітня програма спрямована на формування загальної культури особистості учнів закладу освіти; їх адаптації до життя в суспільстві; створення основи для усвідомленого вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; виховання громадянськості, патріотизму, любові до Батьківщини, працьовитості, культури, поваги до прав і свобод людини, бережливого ставлення до екології та довкілля.

Освітня програма є чинною, починаючи від дати затвердження.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма (далі – Програма) розроблена з метою виконання Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; від 13 грудня 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»; наказів Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня»; № 406 від 20.04.2018 р. «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня»; № 407 від 20.04.2018 р. «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня» для 10-х класів, а також «Про наукову і науково-технічну діяльність» (від 26.11.2015 № 848-VIII); Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарованих та талановитих дітей та молоді» (від 30.09.2010 №927/2010); Положення про Малу академію наук учнівської молоді, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 09.02.2006 № 90, Зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.02.2006 р. за № 172/12046.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітня програма містить:

1) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою

2) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв’язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також розподіл навчального навантаження між освітніми галузями за роками навчання;

3) навчальний план, що передбачає перерозподіл годин між обов’язковими для вивчення навчальними предметами певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими предметами;

4) перелік навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що містить опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів);

5) опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання;

6) інші складові, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності.

Освітню програму схвалено педагогічною радою (протокол № 1 від 31.08. 2023 р.) та затверджено керівником закладу.

Цю освітню програму після затвердження оприлюднено на офіційному веб-сайті КЗ «Бобрицький ліцей».

КЗ «Бобрицький ліцей» у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом закладу освіти.

Освітня програма КЗ «Бобрицький ліцей» є наскрізною, охоплює освіту на І (початкова освіта), ІІ (базова середня освіта) та ІІІ (профільна середня освіта) ступенях навчання. Програма кожного рівня навчання у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їхньої реалізації. Таким чином, вона визначає єдність взаємопов'язаних основних і додаткових

освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти, спрямованих на досягнення прогнозованого результату діяльності закладу освіти.

Головною метою закладу освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник; пошук, навчання та розвиток обдарованої учнівської молоді, сприяння професійній самореалізації, популяризація наукової діяльності та формуванню наукового світогляду.

Головними завданнями закладу освіти є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство;
- створення освітніх умов для формування дослідницьких компетентностей, розвитку здібностей та обдарувань, творчого та критичного мислення вихованців, розширення їх наукового світогляду;
- проведення масових заходів дослідницько-експериментального, національно-патріотичного, громадсько-виховного, культурно-просвітницького спрямування тощо;
- створення для обдарованих дітей та молоді розвивального освітнього середовища, у тому числі організація змістовного дозвілля відповідно до їх здібностей, обдарувань;
- формування у здобувачів освіти наукового світогляду та навичок академічної доброчесності;
- удосконалення професійних компетентностей педагогічних кадрів;
- пошук, апробація та впровадження в освітню систему сучасних інноваційних форм і методів роботи зі здобувачами освіти, розвиток STEAM-освіти;
- охоплення науковою освітою учнів засобами дистанційної освіти в умовах пандемії, воєнного стану;
- створення умов для розвитку активної громадянської позиції, виховання та утвердження патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України, національно-патріотичного виховання учнівської молоді;
- розвиток науково-педагогічного потенціалу, удосконалення професійної, науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльност.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням закладу освіти.

Заклад освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;

- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов’язань з іншими суб’єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов’язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад освіти здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

І ступінь - початкова освіта;

ІІ ступінь - базова середня освіта;

ІІІ ступінь - профільна середня освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу освіти є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в закладі освіти, спрямовані на:

- формування у здобувачів освіти сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в здобувачів освіти національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби здобувачів освіти до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення закладу освіти, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати

емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв’язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв’язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів.

Освітня програма спрямована на всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

Освітня програма передбачає:

- забезпечення повноти, систематичності та усвідомленості знань, їх міцності та дієвості, що виражається в свідомому оперуванні ними, у здатності мобілізувати попередні знання для отримання нових, а також сформованість найважливіших як спеціальних, так і загально-навчальних умінь і навичок;
- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей дітей.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації у закладі освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової, базової середньої та профільної середньої освіти.

Місія закладу актуалізована вимогами часу, особливостями соціуму, урахуванням тенденцій процесів, які відбуваються в масштабах міста, країни, світу, визначає наступні стратегічні напрями:

- задоволення потреб в якісній освіті шляхом підготовки високоосвічених, національно свідомих, висококваліфікованих, конкурентно спроможних на ринку праці фахівців, здатних задовольняти особисті духовні і матеріальні потреби, а також потреби суспільства у забезпеченні сталого інноваційного розвитку,
- створення умов для виховання в учнів толерантності, здатності до діалогу,
- реалізація форм і методів педагогічної взаємодії.

З урахуванням процесів, що є характерними для сучасної освіти в цілому у Закладі створені умови, за яких кожна дитина має можливість засвоєння нового, актуального досвіду взаємодії зі світом. Освітній процес Закладу, залишаючись тісно пов'язаним із загальноосвітніми стандартами, підпорядковується загальним тенденціям, що стосуються культурних і педагогічних процесів. Взаємовідносини «дитина - педагог» у ліцеї побудовано на таких категоріях, як: «діалог», «зайнятість», «супровід», «поле успіху і

досягнень». Вихованці навчального закладу реалізовують власну освітню траєкторію, зумовлену природними можливостями, запитами, інтересами, здібностями.

Таким чином місія КЗ «Бобрицький ліцей» формує всебічно розвинену, освічену, стратегічно мислячу, конкурентноздатну, гуманістично спрямовану особистість з почуттям національної свідомості, з громадською позицією, системою наукових знань; особистість готову до суспільного самовизначення, орієнтовану на стале майбутнє та відповідні життєві цінності і пріоритети; особистість з творчим, перспективним мисленням, здатну знаходити нетрадиційні рішення в життєвих ситуаціях, що забезпечить її самовизначення та успіх у житті.

Візія закладу визначена з урахуванням створення сприятливого середовища та умов для забезпечення освіти для сталого (збалансованого) розвитку, що є новим етапом формування компонентів комплексної системи освіти, коли її складові стають рівнозначними. Таким чином новий зміст шкільної освіти, що базується на основі компетентнісного підходу та дитиноцентрованої орієнтації з урахування світового досвіду та принципів сталого розвитку у Закладі досягається через:

- створення сприятливого середовища, інфраструктури та умов для розвитку особистості;
- розвитку науково-педагогічного потенціалу, удосконалення науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності;
- забезпечення доступності позашкільної освіти, гарантування громадянам права на її здобуття;
- відкритість та забезпечення інформування спільноти;
- служіння громаді.

Отже, в Бобрицькому ліцеї адміністрацією, науково-педагогічними фахівцями створено сприятливе середовище для розвитку, удосконалення науково-дослідницької, освітньої та інноваційної діяльності. Що забезпечує один з аспектів особистісно орієнтованого навчання - створення умов для реалізації дитиною власної освітньої траєкторії, зумовленої природними можливостями, запитами, інтересами, здібностями.

Пріоритетні вектори діяльності в 2023-2024 рр.

- Розвиток дистанційної освіти;
- Наукові студії для здобувачів освіти КЗ «Бобрицький ліцей»;
- Перехід до проєктного навчання;
- Створення мережі наукових товариств у ОТГ;
- Співпраця з освітніми округами;
- Впровадження хмарних технологій у освітній процес.

Головні принципи освітнього процесу

- *гуманізація,* що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;
- *єдність загальнолюдських і національних цінностей,* що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;
- *демократизація,* що передбачає автономію закладу у вирішенні основних питань змісту його діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства всіх учасників освітнього процесу;
- *науковість* і *системність,* що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;

- *безперервність, наступність та інтеграція,* що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль Закладу з іншими закладами та організаціями;
- *цілісність і наступність* світи, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; набуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;
- *багатоукладність і варіативність,* що передбачає можливість широкого вибору змісту, форм і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних та інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх практичної спрямованості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;
- *добровільність і доступність,* що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;
- *самостійність і активність особистості,* що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;
- *практична спрямованість,* що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також впровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

І. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Навчання за освітньою програмою *базової середньої освіти* можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). Учні, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Профільну середню освіту можуть здобувати особи, які завершили здобуття базової середньої освіти. Учні, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти за інших умов.

ІІ. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКИМА НАВЧАННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1-11 класів визначено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту»; наказів Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 р. «Про затвердження типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О. Я.»; № 405 від 20.04.2018 р. «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня», № 406 від 20.04.2018 р. «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня», № 408 від 20.04.2018 (в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493, зі змінами від 31.03.2020 № 464) «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня» для 10-х класів; № 235 від 19.02.2021 року «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів загальної середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти на 2023-2024 навчальний рік становить:

- для учнів 1-х класів закладу освіти складає 805 годин/навчальний рік;
- для учнів 2-х класів - 875 годин/навчальний рік;
- для учнів 3-х класів - 910 годин/навчальний рік;
- для учнів 4-х класів - 910 годин/навчальний рік;
- для учнів 5-х класів - 1085 годин/навчальний рік;
- для учнів 6-х класів - 1190 годин/навчальний рік;
- для учнів 7-х класів - 1172,5 годин/навчальний рік;
- для учнів 8-х класів - 1207,5 годин/навчальний рік,
- для учнів 9-х класів - 1260 годин/навчальний рік;
- для учнів 10-х класів - 1330 год/навчальний рік;
- для учнів 11-х класів - 1330 год/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 1-х - 4-х класів (додаток 1), для 5-6-х (додаток 2), 7-9 класів (додаток 3), для 10-го і 11-го класів (додаток 4).

Перелік освітніх галузей для 1-2-х класів

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров’язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МИО), фізкультурна (ФІО).

Перелік освітніх галузей для 3-4-х класів

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров’язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МИО), фізкультурна (ФІО).

Перелік освітніх галузей для 5-6 класів

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Технологічна
- Інформатична
- Мистецька
- Фізична культура

Перелік освітніх галузей для закладу освіти ІІ ступеня

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Перелік освітніх галузей для закладу освіти ІІІ ступеня

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Естетична культура
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани ІІ та ІІІ ступенів передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової та повної загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які надає школа за батьківські кошти.

Навчальні плани для 10-11 класів реалізуються через освітні галузі Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора школи.

Години варіативної складової розподіляються на:

- на додаткові предмети;
- індивідуальні заняття та консультації;
- на поглиблене вивчення предметів,
- введення курсів за вибором, факультативів.

Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у типових освітніх програмах трьох ступенів навчання. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізовує вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання є внеском у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	**Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами**	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та

		зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2.	**Спілкування іноземними мовами**	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. ***Навчальні ресурси:*** підручники, навчально-методичні комплекси, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3.	**Математична компетентність**	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об’єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв’язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4.	**Основні компетентності у природничих науках і технологіях**	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу

5.	**Інформаційно-цифрова компетентність**	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6.	**Уміння вчитися впродовж життя**	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньої траєкторії
7.	**Ініціативність і підприємливість**	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8.	**Соціальна і громадянська компетентності**	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту
9.	**Обізнаність і самовираження у сфері культури**	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).

		Ставлення: повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:*** математичні моделі в різних видах мистецтва
10.	**Екологічна грамотність і здорове життя**	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:*** усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні освітнього середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання в різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища (зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання);
- окремі предмети (виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласні та загальноліцейські проєкти). Роль окремих предметів в освітньому процесі за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну освітню роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

ІІІ. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕРОЗПОДІЛ ГОДИН МІЖ ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ ПЕВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, ЯКІ МОЖУТЬ ВИВЧАТИСЯ ОКРЕМО ТА/АБО ІНТЕГРОВАНО З ІНШИМИ ПРЕДМЕТАМИ

Загальні засади

Форма власності: комунальна.

Режим роботи навчального закладу: п'ятиденний.

Мова навчання: українська.

Структура 2023-2024 навчального року

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

І семестр – 01 вересня – 24 грудня 2023 року,

ІІ семестр – 15 січня – 06 червня 2024 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

осінні – 30.10.2023 - 05.11.2023 (початок занять 06.11.2023)

зимові – 25.12.2023 - 14.01.2024 (початок занять 15.01.2024)

весняні – 01.04.2024 - 07.04.2024 (початок занять 01.04.2024)

Навчальні екскурсії для учнів 1-4 класів та навчальна практика для учнів 5-8, 10 класів у 2023-2024 навчальному році організовуються відповідно до інструктивно-методичного листа Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 №1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» та згідно рішення педради від 31.08.2023 (протокол №1) проводяться *упродовж навчального року.?*

Початок занять – о 09.00 год.

Тривалість уроків у початковій та основній школах - відповідно до статті 16 Закону України «Про повну загальну середню освіту»:

- у 1-х класах – 35 хвилин,
- у 2-4-х – 40 хвилин,
- у 5-11-х – 45 хвилин.

Тривалість перерв між уроками (відповідно до розділу V пункту 3 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ №2205 від 25.09.2020) встановлюється з урахуванням потреби в організації активного відпочинку і харчування учнів: малих перерв тривалістю 10 хвилин, великих - тривалістю 20 хвилин (після другого і третього уроків).

Факультативні заняття і курси за вибором проводяться в період основних занять із обов'язковою перервою за затвердженим розкладом.

У 2023 - 2024 навчальному році у закладі освіти сформовано 20 класів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Середня наповнюваність:

1-4 класів – 10 учнів

5-9 класів – 10 учнів

10-11 класів – 9 учнів

По закладу освіти - 10 учнів.

Мережа класів та контингент учнів

№ п/п	Клас	Всього учнів	Хлопчиків	Дівчаток
1	1	7	3	4
2	2	6	2	4

3	**3**	**8**	**5**	**3**
4	**4**	**6**	**4**	**2**
5	**5**	**10**	**3**	**7**
6	**6**	**11**	**5**	**6**
7	**7**	**17**	**10**	**7**
8	**8**	**6**	**3**	**3**
9	**9**	**12**	**5**	**7**
10	**10**	**10**	**6**	**2**
11	**11**	**8**	**3**	**5**
Всього	**11**	**101**		

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додатки 1-4).

З урахуванням особливостей закладу освіти та індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти варіативною частиною передбачено виділити додаткові години на:

- збільшення годин на вивчення окремих *предметів інваріантної складової*:

українська мова –10 клас – 2 год (філологічний профіль);
11 клас – 2 год (філологічний профіль);
українська література - 10 клас – 2 год (філологічний профіль);
11 клас – 2 год (філологічний профіль);
математика по 1 год в 10 та 11 класах (2 год).

З метою забезпечення реалізації якісної допрофільної підготовки у варіативній частині також передбачені години на вивчення:

- *додаткових предметів:*
- *курсів за вибором:*
- *факультативів:*

Навчальне навантаження на учня у всіх класах витримано в межах норми.

Додаток 1
до освітньої програми І ступеня, складений відповідно до таблиці 1 типової освітньої програми початкової освіти НУШ-2,
розробленою під керівництвом Савченко О. Я. (Наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22)

Навчальний план для 1 класу

Навчальні предмети		Кількість годин на тиждень у класах	
		1	**Разом**
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК			
Мовно-літературна, в тому числі		**9**	**9**
Українська мова та література		7	7
Іноземна (англійська) мова		2	2
Математична		**4**	**4**
Я досліджую світ **(природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)**		**3**	**3**
	технологічна	**1**	**1**
	інформатична	-	
	мистецька	**2**	**2**
	фізкультурна	**3**	**3**
Усього		**22**	**22**
ВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		**1**	**1**
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		**20**	**20**
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		**23**	**23**

Додаток 2
до освітньої програми І ступеня, складений відповідно до таблиці 1 Типової освітньої програми початкової освіти НУШ-2,
розробленою під керівництвом Шияна Р. Б.
(Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22)

Навчальний план для 2-4 класів

Навчальні предмети		Кількість годин на тиждень у класах			
		2	**3**	**4**	**Разом**
Українська мова		5	5	5	15
Іноземна (англійська) мова		3	3	3	9
Математика		3+1	4	4	11+1
Я досліджую світ *(7 год.)*	мовно-літературна	2	2	2	6
	математична	1	1	1	3
Розподіл за галузями:	природнича	2	1	1	4
	технологічна	1	1	1	3
	соціальна	0,5	1	1	2,5
	здоров'язбережувальна				
	громадянська	0,5	1	1	2,5
	історична				
Інформатика		1	1	1	3
Мистецтво (музичне мистецтво + образотворче мистецтво)		2	2	2	6
Фізична культура		3	3	3	9
Усього		**21+3**	**22+3**	**22+3**	**65+9**
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять (хореографія)		**1**	**1**	**1**	**3**
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		**22**	**23**	**23**	**68**
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		**25**	**26**	**26**	77

Додаток 3
до Типової освітньої програми
для 5-9 класів закладів загальної
середньої освіти (наказ МОН України №235
від 19.02.2021)

Навчальний план для 5-6 класів

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		5	**6**	**Разо**
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	8
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
	Іноземна мова (англ. мова)	3,5	3,5	7
Математична	Математика	5	5	10
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу» /Інтегрований курс «Довкілля»	2	2	4
	Географія	-	2	2
Соціальна і здоров'язбережу-вальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	2
	Етика* / Культура добросусідства* / Інші курси морального спрямування* до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається один з цих предметів або вони можуть вивчатись в рамках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-	1
	Історія України, Всесвітня історія	-	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	3
Технологічна	Технології	2	2	4
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво» До навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається інтегрований курс «Мистецтво» або окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво». Кількість годин на вивчення окремих предметів визначає заклад освіти	2	2	4
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		**26+3**	**29+3**	**55+**
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		**-**	**-**	**-**
Гранично допустиме навчальне навантаження		**28**	**31**	**59**
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		**28+3**	**31+3**	**59+**

Додаток 4

до освітньої програми ІІ ступеня, складений відповідно до таблиці 1 Типової освітньої програми (наказ МОН України від 20.04.2018 №405)

Навчальний план для 7-9 класів

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		7	**8**	**9**	**Разом**
Мови і літера-тури	Українська мова	2,5	2	2	6,5
	Українська література	2	2	2	6
	Іноземна мова (англ. мова)	3	3	3	9
	Зарубіжна література	2	2	2	6
	Історія України	1	1,5	1,5	4
	Всесвітня історія	1	1	1	3
	Основи правознавства	-	-	1	1
Мистец-тво	Мистецтво	-	1	1	2
	Музичне мистецтво	1	-	-	1
	Образотворче мистецтво	1	-	-	1
Матема-тика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	6
	Геометрія	2	2	2	6
Приро-дознавс-тво	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	6
	Географія	2	2	1,5	5,5
	Фізика	2	2	3	7
	Хімія	1,5	2	2	5,5
Техно-логії	Трудове навчання	1	1	1	3
	Інформатика	1	2	2	5
Здоров'я і фізку-льтура	Основи здоров'я	1	1	1	3
	Фізична культура	3	3	3	9
Разом		**28+3**	**28,5+3**	**30+3**	**86,5+9**
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації (використано). З них:		**-**	**-**	-	-
предмети:					
курс за вибором «Моя Черкащина»		1			1
факультативи:					
Гранично допустиме навчальне навантаження		**32**	**33**	**33**	**98**
Всього (без урахування поділу класів на групи)		**28+4**	**28,5+3**	**30+3**	**87,5+9**

Додаток 5
до освітньої програми ІІІ ступеня, складений відповідно до таблиці 2 Типової освітньої програми (наказ МОН України від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 №1493)

Навчальний план для 10, 11 класів

Предмети		Кількість годин на тиждень у класах		
		10	**11**	**Разом**
Базові предмети		**27**	**26**	**53**
Українська мова		2+2	2+2	8
Українська література		2+2	2+2	8
Зарубіжна література		1	1	2
Іноземна мова (англійська мова)		2	2	4
Історія України		1,5	1,5	3
Всесвітня історія		1	1	2
Громадянська освіта		2	-	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)		3+1	3+1	8
Біологія і екологія		2	2	4
Географія		1,5	1	2,5
Фізика і астрономія		3	4	7
Хімія		1,5	2	3,5
Фізична культура		3	3	6
Захист України		1,5	1,5	3
Вибірково-обов'язкові предмети ***(3 год.)***	Інформатика	1	1	2
	Мистецтво	2	2	4
Разом		**30/4+1**	**29/4+1**	**59/8+2**
Додаткові години (використано): на профільні предмети, окремі базові предмети: українська мова англійська мова математика спецкурси, факультативи, курси та індивідуальні заняття		**4** **2** **1**	**4** **2** **1**	**8** **4** **2**
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		**33**	**33**	**66**
Всього використано		**35**	**34**	**69**

IV. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЗАТВЕРДЖЕНИХ ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ, ЩО МІСТИТЬ ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ

І СТУПІНЬ

Предмет	Програма
1 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (1-2 класи). Видавництво Київ. ТД «Освіта – Центр плюс». Наказ МОН України від 08.10.2018 № 1272
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
2 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна (1-2 класи). Видавництво Київ. ТД «Освіта – Центр плюс». Наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Я досліджую світ (інформатика)	
3 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна 3 – 4 класи. Видавництво Київ. ТД «Освіта – Центр плюс». Наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	

«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Інформатика	
4 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна 3 – 4 класи. Видавництво Київ. ТД «Освіта – Центр плюс». Наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Інформатика	

ІІ СТУПІНЬ

<table>
<tr><th>Предмет</th><th>Програма</th></tr>
<tr><td colspan="2">5-6 класи</td></tr>
<tr><td>Українська мова</td><td rowspan="14">https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku</td></tr>
<tr><td>Українська література</td></tr>
<tr><td>Зарубіжна література</td></tr>
<tr><td>Іноземна мова (англ. мова)</td></tr>
<tr><td>Математика</td></tr>
<tr><td>Інтегрований курс «Пізнаємо природу»/ Інтегрований курс «Довкілля»</td></tr>
<tr><td>Інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут»</td></tr>
<tr><td>Етика* / Культура добросусідства* / Інші курси морального спрямування*</td></tr>
<tr><td>Вступ до історії України та громадянської освіти</td></tr>
<tr><td>Інформатика</td></tr>
<tr><td>Технології</td></tr>
<tr><td>Інтегрований курс «Мистецтво»</td></tr>
<tr><td colspan="2">7 клас</td></tr>
<tr><td>Українська мова</td><td>Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)</td></tr>
<tr><td>Українська література</td><td>Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)</td></tr>
</table>

Алгебра	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.,) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Геометрія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5 – 9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.,) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Зарубіжна література	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Англійська мова	**Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)**
Біологія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Географія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Хімія	**Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Фізика	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи». (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Історія України	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Всесвітня історія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Трудове навчання	**Навчальна прогама для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Основи здоров’я	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров’я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Інформатика	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**

Фізична культура	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Мистецтво	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
8 клас	
Українська мова	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української мови. Наказ МОН України 17.07.2013 №983.**
Українська література	**Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Алгебра	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.,) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Геометрія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.,) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Зарубіжна література	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Англійська мова	**Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)**
Біологія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Географія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Хімія	**Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Фізика	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи». (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**

Історія України	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Всесвітня історія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Трудове навчання	**Навчальна прогама для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Основи здоров'я	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Інформатика	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Фізична культура	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Мистецтво	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
9 клас	
Українська мова	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української мови. Наказ МОН України 17.07.2013 № 983.**
Українська література	**Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Алгебра	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.,) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Геометрія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М. І., Мальований Ю. І.,) (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Зарубіжна література	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**

Англійська мова	**Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 № 804)**
Біологія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Географія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Хімія	**Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Фізика	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи». (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Історія України	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Всесвітня історія	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Правознавство	**Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Трудове навчання	**Навчальна прогама для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Основи здоров’я	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров’я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Інформатика	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**
Фізична культура	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Мистецтво	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804)**

ІІІ СТУПІНЬ

Предмет	Програма
10 клас	
Українська мова	**Навчальна програма «Українська мова (рівень стандарту).10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Українська література	**Навчальна програма «Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Алгебра	**Навчальн програма «Математика (рівень стандарту, профільний рівень). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407).**
Геометрія	**Навчальна програма «Математика (рівень стандарту, профільний рівень). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407).**
Зарубіжна література	**Навчальна програма «Зарубіжна література. Рівень стандарту. 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Англійська мова	**Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. Профільний рівень. (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Біологія	**Навчальна програма для закладів середньої освіти «Біологія і екологія. 10-11 класи. Рівень стандарту. Профільний рівень.» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Географія	**Навчальна програма «Географія. 10-11 класи». Рівень стандарту. Профільний рівень. (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Хімія	**Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Хімія. 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Фізика	**Навчальна програма «Фізика 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Локтєва В. М..(наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)**
Астрономія	**Навчальна програма «Астрономія 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Яцківа Я. Я. (наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)**
Історія України	**Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Всесвітня історія	**Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Громадянська освіта	**Навчальна програма «Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)» (наказ МОН України від 03 серпня**

	2022 року № 698)
Мистецтво	**Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво.10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Захист України	**Навчальна програма «Захист України» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Інформатика	**Навчальна програма «Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Фізична культура	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (рівень стандарту) (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
11 клас	
Українська мова	**Навчальна програма «Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Українська література	**Навчальна програма «Українська література (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Алгебра	**Навчальн програма «Математика (рівень стандарту, профільний рівень). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407).**
Геометрія	**Навчальна програма «Математика (рівень стандарту, профільний рівень). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407).**
Зарубіжна література	**Навчальна програма «Зарубіжна література. Рівень стандарту. 10-11 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Англійська мова	**Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. Профільний рівень. (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Біологія	**Навчальна програма для закладів середньої освіти «Біологія і екологія. 10-11 класи. Рівень стандарту. Профільний рівень.» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Географія	**Навчальна програма «Географія. 10-11 класи». Рівень стандарту. Профільний рівень. (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Хімія	**Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Хімія. 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Фізика	**Навчальна програма «Фізика 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Локтєва В. М..(наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)**
Астрономія	**Навчальна програма «Астрономія 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Яцківа Я. Я. (наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)**

Історія України	**Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Всесвітня історія	**Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи» (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Мистецтво	**Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво.10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Захист України	**Навчальна програма «Захист України» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**
Інформатика	**Навчальна програма «Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407)**
Фізична культура	**Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (рівень стандарту) (наказ МОН України від 03 серпня 2022 року № 698)**

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАРІАТИВНОГО КОМПОНЕНТУ

№ з\п	Назва курсу	Науково-методичне забезпечення (програма)
1.	Курс за вибором «Моя Черкащина»	

V. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. Кожен тип уроку має свою структуру, тобто етапи побудови уроку, їх послідовність, взаємозв'язки між ними. Характер елементів структури визначається завданнями, які слід постійно вирішувати на уроках певного типу, щоб найбільш оптимальним шляхом досягти тієї чи іншої дидактичної, розвиваючої та виховної мети уроку. Визначення і послідовність цих завдань залежать від логіки і закономірностей навчального процесу. Зрозуміло, логіка засвоєння знань відрізняється від логіки формування навичок і вмінь, а тому і різниться структура уроків відповідних типів. Кожний тип уроку має свою структуру. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарт та окремих предметів протягом навчального року. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проектні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проекти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Організація освітнього процесу може здійснюватись в очному, дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Відповідно до статті 14 Закону України «Про повну загальну середню освіту» учні ЗЗСО мають право на забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії, яка формується шляхом визначення власних освітніх цілей, а також вибору суб’єктів освітньої діяльності та запропонованих ними форм здобуття загальної середньої освіти; навчальних планів та програм, навчальних предметів, форм організації освітнього процесу, засобів, методів навчання. Таким чином, за потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Питання спроможності закладу забезпечити реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії та розроблення індивідуального навчального плану розглядається педагогічною радою на основі поданою батьками заяви, складеною за відповідною формою (стаття 14 пункт 3 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов’язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов’язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб’єкт-об’єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів

формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

При виконанні обов'язкового виду роботи учителі мають **розробленні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів,** які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН. Інформація про критерії оцінювання доноситься до учнів у різних формах: в усній формі, шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі, на шкільному сайті у розділі «Навчально-виховна робота/Критерії оцінювання здобувачів освіти».

Упродовж навчання в 1-4 класах здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти 1 – 4 класів виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти **у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою** на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 01.09.2022 №1).

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів освіти початкової освіти (додаток 1 наказу МОН України від 13.07.2021 № 813). Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу освіти.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно, має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. **Результати формувального оцінювання** виражаються **вербальною оцінкою** учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час само оцінювання і взаємооцінювання. У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року рекомендується проводити **тематичні діагностувальні роботи. Результатами** оцінювання **тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні** судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання **фіксуються у зошитах** для тематичних діагносту вальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, **повідомляючи учням та їхнім батькам**.

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учня/учениці за рік. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагносту вальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання. **Підсумкова оцінка за рік** визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання. Підсумкова (річна) оцінка **фіксується** у класному журналі та свідоцтвах досягнень учнів.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Зміст освітньої програми спрямований на формування у здобувачів освіти таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов’язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров’я і збереження здоров’я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

VI. ІНШІ СКЛАДОВІ, ЩО ВРАХОВУЮТЬ СПЕЦИФІКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою
від «31» серпня 2023 № 1

В освітній програмі
КЗ «Бобрицький ліцей»
на 2023-2024 навчальний рік
пронумеровано, прошнуровано
_____сторінок
в.о. директора _____